

LANGMEIER & CO. s.r.o.

a d v o k á t n í k a n c e l á ř

Od 1. ledna 2014 vstoupily v účinnost dva nové klíčové zákony pro každou firmu působící v České republice – Nový občanský zákoník a Zákon o obchodních korporacích. Tyto legislativní změny mají přímé dopady na všechny podnikatelské subjekty v České republice, a to včetně přímých dopadů do základních dokumentů, na kterých firmy stojí. Dnes se proto podíváme, jak tyto změny ovlivnily české společnosti s ručením omezeným.

Do konce června je třeba změny promítnout

1. ledna 2014 není jediné datum, které je z hlediska nového občanského zákoníku, č. 89/2012 Sb. (dále jen „NOZ“) a zákona o obchodních korporacích, č. 90/2012 Sb. (dále jen „ZOK“) podstatné pro obchodní společnosti. Možná ještě významnějším datem je 30. červen. 2014, resp. 1. červenec 2014, což je termín, do kdy musí obchodní korporace přizpůsobit svoje společenské smlouvy, resp. zakladatelské listiny (u jednočlenných společností) úpravě dle ZOK. Níže přinášíme přehled základních změn pro společnosti s ručením omezeným.

Základní pravidlo uvádí zákon o obchodních korporacích v ustanovení § 777 odst. 1, který stanoví, že ujednání společenských smluv, která jsou v rozporu s donucujícími ustanoveními tohoto zákona, se zrušují dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. To znamená, že tato pravidla, která odporují donucujícím ustanovením ZOK se zrušují ex lege, tedy ze zákona, k 1. 1. 2014. Nicméně zákonodárce se v této souvislosti musel vypořádat i s tím, že tyto změny se automaticky nepromítnou do jednotlivých společenských smluv společností. Z tohoto důvodu bylo stanoveno přechodné období, ve kterém musejí společnosti ze zákona svoje společenské smlouvy upravit, resp. přizpůsobit nové právní úpravě.

Jak již bylo uvedeno výše, obchodní korporace musí svoje společenské smlouvy upravit tak, aby odpovídaly donucujícím ustanovením ZOK nejpozději do 30. 6. 2014. Pokud takto některá společnost neučiní, bude v souladu s § 777 odst. 2 ZOK rejstříkovým soudem vyzvána, aby tak učinila v dodatečné lhůtě a upravenou společenskou smlouvu založila do sbírky listin. Nezmění-li společnost svoji společenskou smlouvu ani v této dodatečné lhůtě, soud na návrh rejstříkového soudu nebo osoby, která na tom osvědčí právní zájem, zruší obchodní korporaci a nařídí její likvidaci.

Zrušený Obchodní zákoník pro vás, byť částečně, může platit i dál

Obecně platí, že i když obchodní korporace, které vznikly před účinnosti ZOK, upraví svojí společenskou smlouvu dle donucujících ustanovení ZOK, tak „*ta pravidla obchodního zákoníku (zákona č. 513/1991 Sb. dále také jako „ObchZ“)* upravující práva a povinnosti společníků, která byla dispozitivní povahy (tj. umožňovala se od nich odchýlit – pozn. redakce) *, se stávají součástí společenských smluv, protože se předpokládá, že na ně společníci spoléhali.*“

Příkladem takovéto dispozitivní povinnosti může být třeba povinnost společníka v případě, že bude v prodlení se splacením vkladu za podmínek stanovených společenskou smlouvou, uhradit společnosti úrok z prodlení ve výši 20 % z nesplacené částky (viz. ust. § 113 odst. 2 obchodního zákoníku). Od tohoto ustanovení se mohli společnosti ve své společenské smlouvě odchýlit.

Součástí společenské smlouvy resp. zakladatelské listiny se nestávají pouze ta ustanovení, která jsou v rozporu s donucujícími ustanoveními ZOK nebo od kterých se společníci výslovně ve společenské smlouvě odchýlili. Je potřeba upozornit, že se jedná pouze o ustanovení upravující práva a povinnosti společníků, tedy nikoliv např. působnost valné hromady, nebo jiné záležitosti. Takovéto společnosti pak budou podřízené určitému dvojímu režimu, jelikož skutečnosti, jež spadají pod donucující režim ZOK, se budou řídit ZOK, zatímco záležitosti, které k nim nebudou patřit, se budou řídit původním obchodním zákoníkem.

Rizika takového režimu ilustruje tento příklad: „*Úprava obchodního zákoníku u SRO vychází z principu uzavřené společnosti. To znamená, že pokud společenská smlouva nestanoví jinak, nejsou společníci vůbec oprávněni svůj podíl převést na třetí osobu. ZOK je založen přesně na opačném principu otevřené korporace. Pokud si tedy společníci do společenské smlouvy nedají, že podíl nelze na třetí osobu převést, bude vždy převoditelný se souhlasem valné hromady. Co to bude znamenat v praxi? Existuje-li SRO s jedním většinovým společníkem a jedním menšinovým společníkem, kteří si dohodli, že podíl nebude převoditelný na třetí osobu, protože to nejlépe odpovídá jejich poměrům a vztahům, pak po 1. 1. 2014, pokud si zapomenou v tomto ohledu společenskou smlouvu změnit, bude většinový společník oprávněn nechat*

svolat valnou hromadu, tam si odsouhlasit převod (sám, protože na to bude mít většinu) a svůj podíl zcela v souladu s právem převést na třetí osobu. A minoritní společník s tím nebude moct vůbec nic dělat.“

2

Firmy se mohou podřídit ZOK jako celku

Aby nedocházelo k situacím popsaným výše, nabídl zákonodárce v ust. § 777 odst. 5 ZOK obchodním korporacím možnost, podřídit se ZOK jako celku a zamezit tak dvoukolejnosti právní úpravy obchodní korporace (nadále by se tedy neaplikoval zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník). Tento tzv. generální OPT-IN limituje ZOK datem 1. 1. 2016. Toto rozhodnutí musí společnost učinit výslovně a úprava obchodního rejstříku pak obsahuje zvláštní kolonku, kde se bude tato skutečnost zapisovat.

S jednatelem by firma měla uzavřít smlouvu, jinak je výkon jeho funkce bezplatný

Vyjma společenských smluv jsou obchodní korporace povinny v souladu s ust. § 777 odst. 3 ZOK upravit i smlouvu o výkonu funkce statutárního orgánu a o jeho odměně. Pokud obchodní korporace neuzpůsobí ustanovení o odměně do 1. 7. 2014, platí, že výkon funkce jednatele je bezplatný. Zákonodárce stanovil tuto přísnou sankci zřejmě proto, aby přinutil obchodní korporace k revizi smluv o výkonu funkce tak, aby tyto byly v souladu s novou právní úpravou. ZOK ve svém ust. § 60 stanoví, že smlouva o výkonu funkce v kapitálové společnosti (s.r.o. a a.s.) musí obsahovat alespoň tyto údaje o odměňování: a) vymezení všech složek odměn, b) určení výše odměny, c) pravidla pro výplatu zvláštních odměn, d) údaje o jiných výhodách člena orgánu. S novou právní úpravou přichází i změna konceptu standardu péče člena statutárního orgánu, která nyní vychází z tzv. pravidla podnikatelského úsudku. Oproti relativně tvrdým podmínkám péče řádného hospodáře, které platily za účinnosti obchodního zákoníku, modifikuje nová právní úprava u péče řádného hospodáře možnosti tzv. pevného zálivu (safe harbour) tehdy, pokud jednající členové korporace jednali lege artis, neboli v souladu s obvyklou praxí, bez ohledu na způsobený následek.³ Pokud tedy členové korporace v souladu s ust. § 51 odst. 1 ZOK jednali informovaně, v zájmu obchodní korporace a činili tak s nezbytnou loajalitou, soudy by neměly ex post hodnotit podstatu rozhodování a jeho důsledky, ale měly by se spokojit s posouzením, zda byl proces rozhodování řádný.

4

Společenské smlouvy musí obsahovat nová ustanovení

ZOK nově požaduje, aby společenská smlouva s.r.o. obsahovala některé náležitosti, které nebyly dle ustanovení obchodního zákoníku povinné. Jedná se o:

- určení druhů podílů každého společníka (jeden společník nově může vlastnit i několik podílů různých druhů) a práv a povinností s nimi spojených, dovoluje-li společenská smlouva vznik různých druhů podílů
- výši vkladu nebo vkladů připadajících na podíl nebo podílů
- počet jednatelů.

Pro lepší přehlednost uvádíme toto srovnání jednotlivých změn v podstatných náležitostech společenské listiny dle obchodního zákoníku a zákona o obchodních korporacích:⁵

ObchZ	ZOK
firma a sídlo společnosti	firma společnosti
předmět podnikání (činnosti)	předmět podnikání nebo činnosti společnosti
určení společníků uvedení činných společníků	určení společníků uvedení činných společníků
výši základního kapitálu	výši základního kapitálu, výši vkladů nebo podílů připadajících na podíl nebo podílů
jména a bydliště prvních jednatelů společnosti	jména a bydliště fyzické osoby a bydliště fyzické osoby a bydliště fyzické osoby
jména a bydliště členů předsednictva společnosti	jména a bydliště členů předsednictva společnosti
určení správce vkladu	jiné údaje, které vyžaduje tento zákon (úpravu doby tvorby a výše rezervního

Jak je patrné z výše uvedeného, lze nově i u s.r.o. určit různé druhy podílů. Společenská smlouva pak stanoví, jestli společník může vlastnit více podílů, a to i různého druhu. Vytvoření více druhů podílů však musí být umožněno společenskou smlouvou, kde je také třeba určit, která práva a které povinnosti jsou s určitým druhem podílu spojeny a jak se určí hodnota podílu. Zákon sám různé druhy podílů neupravuje, čímž dává společníkům značnou volnost v tom, aby si podíly a s nimi spojená práva upravili dle svých potřeb.

Změny ve společenské smlouvě vás patrně neminou

Na závěr lze jen doporučit, aby s.r.o., které vznikly ještě před účinností ZOK a NOZ pečlivě zvážily úpravu společenské smlouvy do data 1. 7. 2014 tak, aby nebyla v rozporu s donucujícími ustanoveními ZOK, popř. aby optovali pro ZOK jako celek, čímž mohou předejít nepřehledným situacím, kdy nebude najisto postaveno, jestli se konkrétní záležitost řídí novou právní úpravou nebo obchodním zákoníkem.

Použité zdroje

Napsal uživatel Jan Langmeier

Úterý, 27 Květen 2014 13:24 - Aktualizováno Úterý, 27 Květen 2014 14:05

1.

Štenglová, I., Havel, B., a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 981

2.

Tvrdá, M. Rekodifikace soukromého práva. Legal News: Prosinec 2012. Praha: Glatzova & Co., 2012

3.

Štenglová, I., Havel, B., a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 135

4.

Štenglová, I., Havel, B., a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, s. 135

5.

Převzato z článku <http://www.epravo.cz/top/clanky/jeste-jednou-k-prechodnym-ustanovenim-noveho-zakona-o-korporacich-aneb-zmena-smluvni-dokumentace-obchodnich-spolecnosti-91976.html>

JUDr. Jan Langmeier, advokát

Mgr. Zuzana Gergel'ová, advokátní koncipientka

[Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.](#)

Napsal uživatel Jan Langmeier

Úterý, 27 Květen 2014 13:24 - Aktualizováno Úterý, 27 Květen 2014 14:05

[Joomla SEO powered by JoomSEF](#)